

DIENOS ŽINIOS

Nr. 29

Glossenbach, 1947 m. kovo 13 d.

GRAIKIJA IR TURKIJA NEGALI TAPTI KOMINISTŲ GRABIU

Vakar JAV kongreso posėdinį atsilankė prezidentas Trumanas. Jis tautos atstovams pareiškė, kad tarptautinė padėtis yra ypač svarbi ir pareikalavusi jo atsilankymo į parlamentą. Jis reikalavo finansinės pagalbos Graikijai ir Turkijai 400 mil. dolerių sumoje su sąlyga JAV karinės ir civilinės kontrolės tuose kraštuose, kad ši įaskala tikrai būtų sunaudota atstatymo darbams.

Nuo to laiko, kai Anglija yra priversta atsisakyti nuo daugelio uki- nių postų pasaulyje, JAV, vienintelis dar galintis padaryti kraštus, turi tuos postus perimti.

Savo kalboje Trumanas pareiškė: Daug valstybių šiandien turi totali- nį režimą, kuris jiems per jėgą yra primestas. JAV dažnai yra išreiškusios protestą dėl Valtos susitarimų pažeidimo Lenkijoje, Rumunijoje ir Bulgarijo- je. Tačiau reikia pripažinti, kad dar daug nepaminėtų kraštų turi toki pamašų gerimą.

Pasaulio istorijos šių dienų punkto kiekviena tauta turi pasirinkti tarp dviejų kelių. Tačiau šis rinkimas dažniausiai nėra laisvas. Vienas ke- lis veda prie daugumos norų ir yra ryškus laisvomis institucijomis, vyriau- sybėmis, kaip tikromis tautos atstovybėmis, rinkimais be svietimos įtakos ir kelbos, tikėjimo ir mienties laisvėmis. Antusias kelias remiasi mažumos, kuri primesta daugumai, nūrais. Mažuma valdo terorą ir priespauda, varžo speuda bei radiją, jau iš anksto numato rinkimų rezultatus ir panaikina asmens laisvę.

As manau, pasekė Trumanas, kad JAV uždavinys turi būti užtikrinti pa- gelbą laisvoms tautoms, kad jos galėtų pasipriešinti ginkluotai mažumai ar- ba spaudimui iš užsienio. As tikiu, kad mes turime padėti laisvę mylinčioms tautoms pasirinkti sau tinkama kelią.

Pasaulis nėra pastovus ir dabartinė padėtis ne amžina. Tačiau mes ne- galime pripažinti tų pakeitimų, kurie padaryti per jėgą ar klėstą ar politi- nį, kurie nors krašte spaudimą, kas reikštų JTO chartos pažeidimą.

Jei tik Graikija pateks mažumos režimui, tas pat likimas laukia ir Turkijos. Tokiu būdu visuose Art. Rytuose netvarka. Jei mes prasnausime pagal- bą Graikijai ir Turkijai, to deviniai bus jaučiami tiek rytuose tiek veka- ruose. Abu šie kraštai atiteks komunistinei Rusijai. Mes privalome greit ap- sispręsti. Laisvosios pasaulio tautos žvelgia į mus ir laukia mūsų pagalbos jų laisvės išlaikymui. Didžiulė atsekomybės našta mus užgula. O i vykiei la- bai greit vystosi

.....

Diplomatinis Reuterio korespondentas iš Maskvos praneša kad Tru- manas kalba ir taip ne daug. Priešadancioje Maskvos konferencijoje šio atstusferoje turės padaryti spręstančios bemoos Aspalis.

Paragvejams šiaurėje susitelkę komunistų klaniniai rusų samoka- la prieš vyriausybę. Vyriausybės lektuvai bankardavo komunistų centrą po atmetimo ultimatumo pasiduoti. Bries bankarduojant vyriausybę perspejo gyventojus apleisti miestą, tačiau sukiločiai evakuotis gyventojams neleido.

MASKVOS KONFERENCIJA

Vakar dienos posėdyje kilo smarkus ginčas tarp Bevinio ir Molotovo. Pacioje posėdžio pradžioje Bevinas savo 45 min. kalboje, atsakė Molotovo kaltinimus ir Sov. Sąjungą, pareikalavo: 1) paskelbti sov. sąjungoje esančių vokiečių karo belaisvių skaičių ir jų paleidimo iš belaisvės datą, 2) paskelbti išsamų pranešimą su skaičiais apie išvežtą ir likusią rytų Vokietijoje pramonę, 3) paaiškinimą, ar sovietai sutinka su Potsdamo nutarimais dėl Vokietijos ūkinio suvienijimo.

Molotovo priekaištus, kad vakarų Vokietijoje dar nesunaikinta karo pramonė, Bevinas atmetė. Ši pareiškima, jis skaičiais punktais pagrindžia: Vokiečių pramonė turi būti tokiame lygyje, kad galėtų pilnai atlikti Vokietijos ir Europos atstatymo uždavinius. Toliau, kol vakarų valstybės nežina tikrai, kas dar yra likę sovietų zonoje, jie negali silpninti Ruro pramonės, kad nesusilpnintų vokiečių pramonės.

Molotovas, atsakydamas Bevinui, pasakė, kad jis sutinkas su tuo, kad Vokietijos pramonės lygis turi būti tinkamoje aukštumoje išlaikytas. Tačiau jis nesutinka, kad dėl nežinėjimo, kiek liko pramonės sovietų zonoje, negalioje būti sunaikinta Ruro karo pramonė.

Apie antradienio konferenciją papildomai pranešama, kad Molotovas pareikalavo iki liepos 1 - gruodžio 31 1948 m. panaikinti visą vokiečių karo pramonę, galutinai vokiečių karo medžiagą sunaikinti iki 1949 m. galo, išformuoti visus vakarų zonoje esančius karinius dalinius, panaikinti visus stovyklas ir neatidėliojant grąžinti visus alijantų DP.

Kas liko paskutinį punktą, tiek Marshallis tiek ir Bevinas neleisdžia abejoti, kad jie bus prieš priverstiną DP sugrąžinimą, kadangi atrodo, kad sovietų sąjunga ir kiti rytų Europos kraštai dauguma šių pabėgėlių persekioja tik todėl, kadangi jie yra antikomunistiškai nusistatę.

Molotovas į tai atsakė, kad sovietai taip pat nenorį grąžinimo per prievartą, tačiau reikalauja panaikinti stovyklas.

=====

Patarėjų Austrijos klausimu taryba vakar tęsėsi dėl karinio sutarties punkto. Sovietai pareikalavo sumažinti aerodromų skaičių Austrijoje. Be to, sovietai reikalavo, kad austrų armiją būtų apginkluota austrų ginklais. Teis klausimais nebuvo susitarta.

Austrų tarpe viešpatauja nuomonė, kad su tokiu įkarščiu pradėtas svarstyti Vokietijos klausimas neleisdžie tikėtis, kad Austrijos sutartis bus svarstoma anksčiau, kaip balandžio mėn. viduryje.

CHURCHILIS PRIEŠ DARBILCIUS

Vakar pilnoje Žem. Rumų posėdyje salėje Churchillis pagrindė savo nepasitikėjimą darbičiais. Jis pareiškė, kad pokarinis laikas reikalauja iš Anglijos vienybės, tačiau vyriausybė valstybę padalino į dvi priešingas stovyklas. Anglių ir duonos krizė galėtų būti išvengta, jei tuo būtų anksčiau susirūpinta.

Toliau jis pareiškė, kad Vokietijos problemų išsprendimui vyriausybė išleidžia 120 mil. svarų, tuo tarpu ji negalinti išspręsti D. Britanijos problemos. Galop Churchillis pareiškė, kad vyriausybė negalinti iš karto kraštą galbėti, ir klesiu kovos testu, ir suvalstybinimą prarasti. Opozicija nenorį koalicijos bet ji nori kad vyriausybė krizes metu eitų tikrojo keliu.

=====

Nesusitarus Belgijos ministru kabinete komunistams su kitų partijų ministrais ir komunistams išėjus iš kabineto, Belgijos ministrų kabinetas atsistatydino.

-Prancūzijos pasiuntinys ir jo sekretorius Bulgarijai išsekti į Paryžių.

=====

Dienraštis leidžia Spaudos Darbų kolektyvas. Ats. red. M. Saltenis